

Методичні матеріали
щодо вшанування пам'яті жертв фашизму (зокрема у зв'язку з
Міжнародним днем пам'яті жертв фашизму, 14 вересня 2014 року)

Відзначення Міжнародного дня пам'яті жертв фашизму започатковано у 1962 році саме у вересні (друга неділя), тому що на цей місяць припадають дві пов'язані з Другою світовою війною дати - день її початку і її повного завершення.

День пам'яті жертв фашизму - це День пам'яті десятків мільйонів людей, які загинули в Другій світовій війні: мільйонів солдатів, яких фашистські лідери зіштовхнули один з одним, але ще більше - мирних жителів, які гинули під бомбами, від хвороб та від голоду.

Рекомендована символіка вшанування пам'яті жертв фашизму

У 2014 році у Києві на офіційних заходах з нагоди річниці Перемоги над нацистською Німеччиною вперше було вжито європейську символіку пам'яті полеглих у війні – Червоний мак.

Ідея та графічне втілення стало результатом співпраці Українського інституту національної пам'яті та Національної телекомпанії України.

Графічне втілення-алюзія (з одного боку – червоного маку, з іншого — кривавого сліду від кулі) передає глибину смислу війни, розповідає про страждання, про смерть, про героїзм, про мільйони загиблих.

Червоний мак – водночас є символом європейським та українським. Історично червоний мак є символом пам'яті жертв Першої світової війни, а згодом — жертв усіх військових та цивільних збройних конфліктів, починаючи із 1914 року.

В українській традиції, зокрема у народних піснях та переказах, маки є символом пам'яті за полеглими у бою і зацвітають там, де пролилася козацька кров.

Видається доцільним популяризувати цю символіку та використовувати у подальшому під час вшанування пам'яті жертв фашизму.

Втрати України від фашизму

Україна входить до числа країн, найбільш постраждалих від фашизму в роки Другої світової війни – як від воєнних дій, так і від військових злочинів. **Прямі втрати населення – вбиті та померлі від поранень або голоду, зниклі безвісти – складають понад 8 мільйонів осіб.**

Внесок України у боротьбу проти фашизму

Війна прийшла на українські землі 1 вересня 1939 року – разом із першими німецькими бомбами, що впали на Львів та інші міста, а залишила їх 28 жовтня 1944 року.

Українці ж як народ зустріли війну одними з перших – 1 вересня 1939 року, – а завершили одними з останніх – 2 вересня 1945 року. Капітуляцію останньої воюючої країни – Японії – від імені Радянського Союзу приймав український генерал Кузьма Дерев'яно.

Український напрям був головним на «Східному фронті», а відтак – у всій війні: саме тут діяло в різний час від 50 до 75% всіх дивізій вермахту і половина всіх радянських сил (4 фронти та 54 армії).

Незважаючи на те, що Україна належала до східноєвропейського театру війни, українці воювали по всьому світу. Український слід залишився на полях головних битв на інших фронтах Другої світової війни: Вестерплатте, Дюнкерк, Монте-Кассіно, Нормандія, Маньчжурія. Українці були мобілізовані або долучилися добровільно до більшості головних світових армій, що протистояли фашизму.

Не менш як 100 тисяч українців в складі Війська Польського стали на боротьбу із нацизмом у вересні 1939 року і не менше 8 тисяч з них загинуло. Найбільше українських солдат (до 6 мільйонів) нараховувала Червона армія, близько 130 тисяч перебували в арміях Великої Британії, Франції, Канади та США.

Українська повстанська армія від часу створення у 1942 році і до часу відступу нацистів з теренів України наприкінці 1944 року, брала активну участь у боротьбі проти німецької окупаційної системи, завдавши їй значні втрати.

Отже, у роки Другої світової війни з гітлерівською Німеччиною та союзниками воювали близько 7 мільйонів українців, їх внесок у перемогу над фашизмом був одним із визначальних.

Актуалізація загрози фашизму у XXI столітті

Ключовими ознаками фашизму є: культ особистості, зневага до ліберальних цінностей, систематичне нехтування правами людини, однопартійна система, мілітаризм, культ війни та сили, тотальний контроль спецслужб, антисемітизм та ксенофобія, державна пропаганда в ЗМІ, зовнішня агресія. Ці ознаки об'єднують і Третій Рейх у минулому, і пануючий тепер у Росії режим.

Одним із виявів зазначених ознак у випадку з путінською Росією є її агресія проти України. Українці протистоять цій агресії, але, як і у випадку з фашизмом у середині XX століття, протистояти потрібно, об'єднавши сили всього демократичного світу. Єдність перед обличчям ворога має стати усвідомленою необхідністю і є запорукою перемоги.

Володимир Путін йде шляхом Адольфа Гітлера

ГІТЛЕР

Прихід до влади не в результат виборів, а призначення
 Людина року за версією журналу «Тіме»
 Олімпіада в Берліні для покращення іміджу
 Референдум в умовах окупації Австрії
 Аншлюс Австрії
 Окупація Судет під приводом захисту німецькомовного населення
 Парушення Сен-Жерменського договору 1919 року
 Мюнхенська угода
 Неоголошене вторгнення в Польщу

- Німеччина
- Судет
- Польща
- Чехословаччина
- Австрія

ПУТІН

Прихід до влади не в результат виборів, а змови як наступник
 Людина року за версією журналу «Тіме»
 Олімпіада в Сочі для покращення іміджу
 Референдум в умовах окупації Криму
 Анексія Криму
 Інтервенція на Донбас під приводом захисту російськомовного населення
 Парушення Будапештського меморандуму 1994 року
 Іншічванія на міжнародному рівні теми відокремлення частини України
 Неоголошене вторгнення в Україну

- Росія
- Україна
- Донбас
- Крим

1933
1936
березень 1938
вересень 1938
1 вересня 1939

1999
лютий 2014
березень 2014
27 серпня 2014

10 спільних рис політики Путіна та Гітлера

- 1 Культ особистості
- 2 Система пропаганди та зомбування (Гейбелс, К. Сельва)
- 3 Реваншизм
- 4 Політика імперіалізму
- 5 Створення образу зовнішнього ворога
- 6 Використання етнічного питання у довіщій політиці
- 7 Обмеження прав громадян, насамперед сексуальних меншин
- 8 Централізація влади
- 9 Утиски законодавства та опозиції
- 10 Підтримка ультрарадикал та нацистських партій в Європі

СЛОВО І ДІЛО

Український інститут національної пам'яті, 01021, м. Київ, вул. Липська, 16
 тел. (044) 253-15-63, факс (044) 254-05-85
 web: <http://www.memory.gov.ua/>
 email: uinp@memory.gov.ua

www.slovo.idio.ua

Пам'ять про жертв фашизму не згасне...

День пам'яті жертв фашизму – це День пам'яті десятків мільйонів людей, які загинули в Другій світовій війні: мільйонів солдатів, яких фашистські лідери зіштовхнули один з одним, але ще більше – мирних жителів, які гинули під бомбами, від хвороб та від голоду.

У 2014 році у Києві на офіційних заходах з нагоди річниці Перемоги над нацистською Німеччиною вперше було вжито **європейську символіку пам'яті полеглих у війні – Червоний мак**.

Ідея та графічне втілення стало результатом співпраці Українського інституту національної пам'яті та Національної телекомпанії України.

Графічне втілення-алюзія (з одного боку – червоного маку, з іншого – кривавого сліду від кулі) передає глибину смислу війни, розповідає про страждання, про смерть, про героїзм, про мільйони загиблих.

Червоний мак – водночас є символом європейським та українським. Історично

червоний мак є символом пам'яті жертв Першої світової війни, а згодом – жертв усіх військових та цивільних збройних конфліктів, починаючи із 1914 року.

В українській традиції, зокрема у народних піснях та переказах, маки є символом пам'яті за полеглими у бою і зацвітають там, де пролилася козацька кров.

Україна входить до числа країн, найбільш постраждалих від фашизму в роки Другої світової війни – як від воєнних дій, так і від військових злочинів. Прямі втрати населення – вбиті та померлі від поранень або голоду, зниклі безвісти – складають понад 8 мільйонів осіб.

Війна прийшла на українські землі 1 вересня 1939 року – разом із першими німецькими бомбами, що впали на Львів та інші міста, а залишила їх 28 жовтня 1944 року.

Незважаючи на те, що Україна належала до східноєвропейського театру війни, українці воювали по всьому світу. Український слід залишився на полях головних битв на інших фронтах Другої світової війни: Вестерплатте, Дюнкерк, Монте-Кассіно, Нормандія, Маньчжурія. Українці були мобілізовані або долучилися добровільно до більшості головних світових армій, що протистояли фашизму.

Не менш як 100 тисяч українців в складі Війська Польського стали на боротьбу із нацизмом у вересні 1939 року і не менше 8 тисяч з них загинуло. Найбільше українських солдат (до 6 мільйонів) нараховувала Червона армія, близько 130 тисяч перебували в арміях Великої Британії, Франції, Канади та США.

Отже, у роки Другої світової війни з гітлерівською Німеччиною та її союзниками воювали близько 7 мільйонів українців, їх внесок у перемогу над фашизмом був одним із визначальних.

*За матеріалами Українського інституту
національної пам'яті*

Докладніше про участь України у Другій світовій війні можна дізнатися за посиланнями:

Від Дніпра до Ельби. Чотири Українські fronti
<http://www.istpravda.com.ua/blogs/2014/05/9/43446/>

Юрій Шаповал «Гітлер, Сталін та Україна: безжальні стратегії» –
<http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/05/9/123358/>

Методичні рекомендації щодо відзначення Європейського дня пам'яті жертв сталінізму та нацизму і 75-річчя Пакту Молотова-Ріббентропа доступні за посиланням:
<http://www.memory.gov.ua/news/23-serpnya-vidznachatimetsya-evropeiskii-den-pamyati-zhertv-stalinizmu-ta-natsizmu-ta-75-ta-ric>

Методичні рекомендації щодо відзначення 75 роковин початку Другої світової війни доступні за посиланням: <http://www.memory.gov.ua/news/1-veresnya-vidznachaetsya-75-ta-richnitsya-pochatku-drugoi-svitovoi-viini>

Маки як символ пам'яті: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25378300.html>

[http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%BA_\(%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B2%D0%BE%D0%BB_%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%96\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%BA_(%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B2%D0%BE%D0%BB_%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%96))